

SLOVENSKI NAROD.

lahja vsak dan zvečer, izimši nedelje in pravnika, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petivrstice po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 8 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Zopet nič vpeha!

Z velikim zanimanjem smo čakali na izid zadnje seje izvrševalnega odbora desnice, ker nam je bilo znano, da se bo v tej seji razpravljalo o jezikovnem vprašanju s posebnim ozirom na binško program nemških opozicijskih strank.

Upali smo, da stori izvrševalni odbor desnice važen korak k rešitvi tega prepečnega jezikovnega vprašanja, a to pričakovanje se ni izpolnilo. Krožila so gorovja in naposled rodila — miš.

Izvrševalni odbor desnice se je v resnici bavil z jezikovnim vprašanjem. Govorila je cela vrsta govornikov in tudi zastopnik slovenskega in hrvaškega naroda je prišel do besede ali pozitivnega vpeha vse to govorjenje ni imelo nobenega, ves vpeh je ta, da je izvrševalni odbor desnice izrekel ponižno željo, naj bi se jezikovno vprašanje že vendar rešilo. Manj že ni bilo mogoče ukreniti, skromnejšega odgovora nemške stranke na svoj drzni program res niso mogle dobiti!

Razprava v izvrševalnem odboru desnice nam je prinesla izjavo dr. Pacaka in dr. Engla, da hočejo biti češki poslanci solidarni s poslanci slovenskega in hrvaškega naroda, in da odklanjajo samo na češko omejeno rešitev jezikovnega vprašanja in zahtevajo, da se mora to vprašanje rešiti za vse kronovine ob jednem. Ta izjava nas navdaja z resničnim zadovoljstvom in smo zanjo češkim poslancem iskreno hvaležni. Po tej izjavi smemo trdno pričakovati, da se ta solidarnost izkaže z dejanji tudi v slučaju, če bi vlada poskusila rešiti jezikovno vprašanje samo za Češko, torej takrat, kadar dobé češki zastopniki povabilo na nova pravna posvetovanja z Nemci, katera je napovedal grof Thun.

To je bil pa tudi jedini veseli moment v celi razpravi izvrševalnega odbora desnice. Kar se je sicer godilo, nas je napolnilo z nezaupnostjo in z bojznijo, zlasti pa dejstvo, da je bil odklonjen predlog, naj se na nemški program odgovori z detaljiranim jezikovnim programom v desnici združenih strank.

Nam se dozdeva, da je bil ta predlog jako umesten in to z ozirom na binško program nemških opozicijskih strank, kateri pomeni v svojem bistvu naskok na čl. 19. naših državnih osnovnih zakonov. V tem programu so natančno določene nemške zahteve, dočim skupni program desnice, Dzieduszyckega adresni načrt ni prišel čez splošno zahtevo o ravnopravnosti, katera zahteva nikakor ne nadomešča določnega programa, zlasti ne sedaj, ko imajo Nemci svoj skupni detaljirani program.

Toda proti temu nasvetu so se izrekli poljski poslanci — menda z ozirom na svoje gališke razmere — in izrekli so se proti njemu tudi nemški klerikalci, slednji na usta dr. Kathreina, sedanjega načelnika njihovega kluba. In prav izjava dr. Kathreina je v nas vzbudila prav resne sume. Kathrein je sicer tako mimogrede priznal načelo ravnopravnosti, izrekel pa se je proti navedenemu formuliranju zahtev, kako naj se ta ravnopravnost dejanski izvede, in zahteval je celo, naj se nekako na podlagi binško programa nemške obstrukcije reši jezikovno vprašanje samo za Češko in za Moravsko. Kathrein torej ni samo nekako pripoznal nemškega programa, nego je s svojo zahtevo se posredno izrekel za to, naj se ne preminjajo razmere v slovenskih in hrvaških pokrajinah, naj v teh krajih ostane vse kakor je sedaj, naj se torej vzdržé sedanje skrajno krivične in že neznozne razmere.

To Kathreino postopanje je povsem v smislu nemškega programa, ki zahteva pred vsem, naj se uredi jezikovne razmere na Češkem po nemških željah, povsod drugod pa naj ostanejo kakor sedaj, ali naj se Slovani v svojih pravicah še bolj prikrasajo, zlasti Slovenci na Štajerskem in na Koroškem. To postopanje nam kaže, kako prazno in ničvredno je naše zanašanje na pomoč nemških klerikalcev pri uredbi jezikovnega, oziroma narodnostnega vprašanja, iz tega postopanja pa tudi lahko spoznamo, kako neodpustno so postopali kranjski klerikalci, ko so iz najnižje strankarske zavisti preprečili protestni shod vseh slovenskih drž. in dež. poslancev.

Namesto pričakovanega pozitivnega uspeha nam je zadnja seja izvrševalnega odbora desnice prinesla prav bridko razočaranje. Kaj pomaga vse govorjenje, če se nič ne doseže! Vsi govori so zadobili zgolj informacijski značaj, čim se ni nič konkretnega sklenilo, in informacij ima vlada že toliko, da jih kar sproti meče v koš, ne da bi jih pogledala. Naše razočaranje je toliko večje, ker nam neuspeh zadnje seje izvrševalnega odbora obuja slutnjo, da hočejo merodajni in nemški klerikalci izkoristiti zastopnike slovenskega in hrvaškega naroda samo za nagodbo, potem pa njim in češkim poslancem reči: Zamorec je storil svojo dolžnost — zdaj lahko gre!

Klerikalstvo na Vipavskem.

(Dopis.)

Od dne do dne bolj opažamo, kako ljuto boli in skeli ves klerikalni tabor sramotni poraz pri zadnjih dopolnilnih deželnozborskih volitvah v okrajih Vipava-Idrija. Spočetka so bili nad tem strahovitim dogodkom kar onemeli in ostrmeli, kajti to je bilo nekaj tacega, kar se res ne strinja niti s častjo, niti z napredovanjem in stremljenjem klerikalne misli, da o stemnelem ugledu „kmetske“ stranke niti ne govorimo.

Sedaj se pa zdi, da se je „prerajeno“ vodstvo klerikalne stranke osvestilo, in da se pripravlja posebno zgodaj in previdno na to, da pri prvi priliki to postojanko zopet pribori.

Toda vse kaže, da jim ne sijejo posebno mile zvezde. Začeli so res pri temelju zidati, vrgli so se namreč — ker ni ravno nobenih državnozborskih in deželnozborskih volitev, dr. Nace Žitnik se namreč še vedno drži mandatov kakor pijanec plota — z vsa silo na občinske volitve. Dolej so te volitve vodili za nje kapelani in župniki. V Vipavi in v Idriji se pa niso posebno sponesli, zato so pa stopili mej „ljubljeni narod“ sami „prerajeni“ voditelji, Janez Evangelist, minorita Brejec in Schweitzer ter tisti dr. Šusteršič, kateremu so, še ni posebno dolgo tega, v neki notranjski restavraciji potujoči „prokleti farji“ tako hudo

smrdeli, da ni mogel z njimi dihati jednega zraka, nego je z znano aroganco letal, pljuval in besnel kakor obseden, da je bilo vsem navzočim neugodno. V Žireh so se trudili, pehali in doživeli slaven poraz Janez Evangelist in obadva minorita, v Vipavi je pa dr. Tavčrjevega duha preganjal noben drug kakor sam dr. Šusteršič! Sedaj se vrši namreč po Vipavskem več volitev, pri katerih je treba rešiti klerikalno stranko in nje čast. Toda proklinjanje dr. Šusteršiča rodilo je za narodnapredno stranko blagoslov, kajti pri volitvi v zdravstveni odbor dobili so klerikalci le po tri glasove nasproti z ogromno večino zmagujoči naši stranki, in kakor v zasmeh nedeljskemu katoliškemu Šusteršičevemu shodu, palo je včeraj Vrhpolje, prvo in doslej najtopleje klerikalno gnezdo vipavsko, v katerem so do včeraj nosili zvonec Lavrenčiči vseh branž in stanov, in kmalu se vidimo zopet na Colu in potem menda v Vipavi sami. Mi hitimo od zmage do zmage ter hočemo zasesti še zadnji dve klerikalni občini v našem okraju, ter klerikalcem posvetiti — domov, kjer imajo nerazsoden material. Nedeljski katoliški shod uplival je torej kakor sladka limonada. Zato bi pa želeli, da bi se dr. Šusteršič še jedenkrat k nam potrudil, in zagotovimo mu, da bo shod sijajno obiskan, kajti udeležimo se ga mi z našim poslancem vred, ki je bil sedaj vsled smrti v družini zadržan, in takrat si pogledamo lice v lice, takrat Vam še jedenkrat prav jasno in glasno dokažemo, koliko ugleda in veljave ima Vaš klerikalizem mej nami. Povabimo Vas torej — pridite še jedenkrat in ne pozabite makar vzeti sabo blesteči utrinek na klerikalnem nebu — Jožeta Zelena iz Senožeč.

V Ljubljani, 8. junija. Kriza.

Listi konstatirajo soglasno, da se je stališče Thunovega ministrstva v poslednjih dneh znatno utrlilo, ter da sedaj o kaki demisiji ne more biti govora. Széllova brezobzirnost se je nekoliko uletela, kajti Madjari so sprevideli, da se avstrijsko ministrstvo ne da kar tako lahko ugnati v

strah mu napolni prsa. A v licu mu ni čitati bojznosti. Nobena črta v obrazu se mu ni spremenila, samo v očeh mu je nekaj temno zasvetilo.

Kratka zapoved — vožna hitrost se zmanjša, ladija se pomika počasi, da se komaj opazi.

— Kaj se je zgodilo?

— Nič. Megla je menda gostejša.

Potniki ostanejo brezbrizni. Kapitanu se duša krči. A mirno zapoveduje, kakor ne bi bilo nobene nevarnosti.

Počasi... počasi se pomika barka... Krrrr-sss-ššš-rrrššš...

— Za Boga! Kaj je? Pomoč! Pomoč...

Grozen trenotek! Bilo je slišati, kakor bi se bilo nekaj ogromnega, trdega zadržalo v telo pomorskega orjaka. Kapitan je vedel, kaj se je zgodilo. Podvodna skala je prerezala barko. Voda šumi vanjo. Ladiji ni rešitve. A ljudem...

— Mir! zagrmí njegov mogočni glas z zapovedniškega mostu, na katerem stoji sam, kakor posebljena podoba miru. Nehoté se mu vse pokori. Grozni, plašni dirindaj utihne.

— Čolne v vodo! sledi njegova zapoved.

Pokojno, kakor zapoveduje, izvršijo jejo mornarji povelje. Častniki nadzirajo

LISTEK.

Kapitan.

(Spisal E. Kristan.)
(Konec.)

— Kdaj bo konec tej vožnji?

— Megla je, plovitev nevarna, paziti se mora, odgovarjajo drugi.

— Kaj megla? Kaj paziti? To je strahopetnost. Kaj naj se nam primeri? Ako pride kakšna ladija nasproti, jo že opazimo in zaslišimo njena znamenja. Še v zadnjem trenotku se lahko barko z nasprotnim parom požene naprej.

— To je res. Nekoliko pazljivosti je že dobro, kar je pretirano, je pa smešno, pritrjuje mlad gospod s podjetno navihanimi brki in malce drznim ponašanjem.

— Vi lahko govorite, ga zavrne starejši mož resnega obličja. Vam je svobodno, na mestu skočiti v morje. Sam za-se ste odgovorni. A kapitan jamči za varnost cele ladije in vsega, kar je na nji.

— Pah, jaz pa le pravim, da je to strahopetnost...

Kapitan se ne smeni za te pogovore. Zdaj pogleda mirno v neprodno megleno steno, zdaj se skloni nad veliko po-

morsko karto, na kateri ne more danes nikakor zabeležiti prostora, kje se ladija nahaja, zdaj poda krmarju znamenje, zdaj zakliče strojniku zapoved...

Ladija jadra hitreje.

Kapitan ima različne naloge. Megla ga sili, da bi vodil ladijo počasi, a druga dolžnost mu narekuje, naj pospeši vožnjo. Parobrodna društva tekmujejo med seboj. Potnikom so najhitrejši parniki najljubši, lastniki ladij zahtevajo, naj kapitani ustvarjajo rekorde.

— Vozite hitro, da dobimo dosti potnikov!

Kapitan je sluga. Vršiti mora voljo svojih gospodarjev.

Tudi danes je odšlo več parobrodov iz pristanišča. Vsi so se odpeljali prej nego on. Ali jih dohiti in prehiti? Korist njegovih gospodarjev in njegova lastna slava je na to navezana. Še nikdar ga tekmeč ni prekosil! A danes se boji. Njegovo ime postane smešno, ako zmagata konkurenca. In kaj poreče družba?...

Hitreje! Zmagati mora!

Največja nevarnost je menda minila; na debelem morju ni lahko mogoče, da bi zadel ob drugo ladijo. Pa megla dela vendar velike težave. Nikakor se ne more orijentirati. Točno je pazil, a vendar ne ve,

li se ni ladija morda malce odmaknila od svoje določene smeri.

Toda pogum.

Bolj pogostoma brilzga parna piščalka skozi goščavo. Vse je mirno. Od nikoder glasu...

Da se megla vsaj za hip razpline, samo za kratek trenotek! Samo malce bi rad zagledal sonce, da ustašovi natanko, kako visoko stoji, pa da potem določi, kje se ladija nahaja! A te vlažne stene ne prebije noben žarek...

Naprej!

Ladija hiti k svojemu cilju.

Ah! Še nekoliko ur, pa bo vse končano. Morje mu ostane zvesto. Kako bi ga to morje izdalo, katero tako ljubi!

Čuj! Neki glas...

Ne — nič ni bilo... A vendar! Kakor bi nekaj šumelo?... Da — valovje bobni... Kaj je to?

Prvi častnik pristopi.

— Kapitan, zdi se mi, da smo malce zgrešili smer?

— Kako to?

— Ako se ne motim, smo zašli med granjonske kleče.

— Menite?

— Prav tako se mi zdi.

Kapitanova duša se vsa stresa. Smrten

kozji rog Szell ostane več dni na Dunaju, da nadaljuje pogajanja. Za njim pa pridejo tudi drugi ministri. Cesar sam se jako trudi, da se doseže formula, ki bi glede nagodbe kolikor toliko zadovoljila obe državni polovici. Nemci-opozicionalci so začeli prirejati shode, ki zahtevajo, naj skliče vlada državni zbor, da se ondi reši nagodbeno vprašanje. Vlada seveda ne bo sedla na ta lep, ker ve, da bi si s tem le stališče poslabšala ali celo sama sebe onemogočila.

Srbsko ministerstvo

se zopet prenovi. Dosedanji justični minister Kosta Kristić je demisioniral ter pojde za poslanika v Rim. Kristić je že četrti minister, ki je zapustil Gjorgjevića. Tudi Stojanović, minister stavb, je demisioniral. Bajce mora v kratkem odstopiti vse ministrstvo.

Puškinovo slavlje v Peterburgu.

Včeraj, ob stoletnici velikega ruskega poeta Aleksandra Puškina, se je začelo v Peterburgu slavlje, katerega se vdeležujejo vsi ruski stanovci in tudi odposlanci Čehov, Poljakov in Srbov. Nemški listi vidijo v tem slavlju seveda „panslavistično demonstracijo“, katero blatijo že naprej in sumičijo vseh možnih naklepov. Čudni so ti naši Nemci! Kadar so romala razna nemška društva delat Bismarcku ovacije ali se vdeležiti raznih velikonemških slavnosti, je bilo vse v redu. Kakor hitro se pa upajo avstrijski Slovani k Rusom, da proslave genialnega pesnika-nepolitika, je že ogenj v strehi. To se ponavlja vedno, a ostraši Slovanov nikakor ne. Nemci niso naši jero, bi in mi delamo, kar sami hočemo. Ako se smeje Nemci bratiti na političnem polju s svojimi brati onkraj meje, smeje avstrijski Slovani dokumentirati vsaj kulturno vzajemnost bratskih slovanskih narodov. Sicer pa mora prenehati tudi na političnem polju veljava reka: „Quod licet Jovi, non licet bovi“, ter mora poslej veljati ravnopravnost za vse narode v vsakem oziru.

Mirovna konferenca.

Vedno bolj se kaže, da bo mirovna konferenca samo to kodicirala, kar je bilo že doslej v praktični rabi. Tudi mirovna sodišča niso obligatorična, nego se le priporočajo. Vendar se doseže že s tem nekaj, da se dosedanji običaji oficialno formulirajo, s čimer se zabrani za bodočnost, da bi kaka država domenjene določbe kar ignorirala. O razoroženju pa ni niti več govora, ker se mu ustavlja celo piškava in beraška Turčija. Da bi se odpravile vedno smrtonosne dum-dumske kroglice, pa se ustavlja Anglija. Vzlic tajnosti sej je toraj vendarle znano, da vlada mej državami mnogo nesoglasja ter da bo vspeh konference prav majhen.

Napad na francoskega predsednika.

Poleg zbornice je sklenil tudi senat izjaviti Loubetu radi napada v Auteuilu svoje simpatije. Predsednik senata, Fallières se izjavil, da se zaupanje dežele v republiko vzlic škandalu v Auteuilu ni omajalo ter dejal, da bo senat Loubeta vedno podpiral. Senator Guyot je imenom

delo. Vsa srca trepečejo. Smrt v valovju! Grozna misel... Daleč od svojcev...

Čolni se spuščajo v morje. Vse pritiska, vse hiti, vsak bi bil rad prvi v barčicah, ki so sedaj edina rešitev. Kakor soha iz kamna stoji kapitan na svojem mestu.

Častniki določijo mornarje za krmarjenje in veslanje. Samo kolikor jih je brez-pogojno potrebno. Brez besede poskačejo v čolne in pograbbijo vesla in krmila. Za njimi silijo vsa množica. Nekateri hočejo kar čez ograjo poskakati.

— Počasi! grmi kapitan. Žene in otroke v čolne! Nihče drugi!

Mornarji pomagajo zbežanim ženskam čez stopnice in jim podajajo deco. Prva dva čolna odrineta. Robci zaplapolajo v zraku, sto oči se osolzi. Čolna izgine v megli.

Ladja se nagiba na desno stran.

— Naprej! Rešujte po vrsti! zapoveduje mož na mostku. Najprej starejše, potem ostale...

Reši se, reši se... šepetne neki glas kapitanu; še nekoliko trenutkov... potem bo prepozno.

En hip preleti zaničevalen posmeh kapitanovo lice in zopet je soha.

Ljudje se rešujejo po vrsti.

Še dva čolna se spustita v morje, zadnja dva. Mornarjem teče znoj curkoma

štirih republičanskih skupin predlagal resolucijo, ki izreka predsedniku najtoplejše simpatije ter ožigosa dejanje sovražnikov republike. Klerikalni senator Le Cour-Grandmaison je napadal policijo, češ, da je postopala surovo proti osebam, ki so klicale: „Živela armada!“ ter dejal: „Izvolitev Loubeta predsednikom je bila usodna“. Ministrski predsednik Dupuy je zavračal predgovornika, češ, da ni bil radi omenjenega klica nihče aretiran. Armada je republiki vdana in jo bo ščitila. Na to je bil Guyotov predlog sprejet z 258 glasovi proti 20 glasom klerikalcev. Loubet dobiva od raznih vladarjev in parlamentov izjave simpatij, poklonila so se mu že razna oblastva in društva ter večja deputacija republičanskih dijakov. Med aretiranci je pet grofov in dva barona, ki so še vedno v zaporu. Pariški časopisi javljajo, da je udaril grof Christiani Loubeta z držajem palice po roki in potem po klobuku. Ko je hotel udariti tretjič, so ga pa pahnili Loubetovi spremljevalci z odra, kjer se je začel med policijo in mladimi aristokrati velik pretep. Aristokrate so pri tem hujskale tudi nekatere grofice. Loubet pa je ostal ves čas miren in hladen.

Reforma španskega šolstva.

Klerikalni španski, minister markí de Pidal, je „reformiral“ špansko šolstvo v najlepšem klerikalnem smislu. Naravoslovne vede je potisnil povsem v ozadje, na prvo pa je postavil veronauk in latinščino. Gimnazijci se bodo morali učiti cerkveno zgodovino in celo apologetiko. Tudi mej latinskim poukom se je ozirati na cerkveno literaturo.

Dopisi.

Iz zlate Prage, 31. maja. (Slovenski akademiki na jubilejnih slavnostih češkega dijaštva.) Minuli so svečani dnevi, v katerih je proslavljalo najstarejše češko akademično društvo „Slavija“ petdesetletnico svojega obstanka. Minule so sijajne slavnosti, s katerimi se je položil temeljni kamen domu češkega dijaštva, slavnosti, pri katerih so pokazali bratje Čehi žarko ljubav, svoje velike simpatije napram slovenskemu narodu ter njega težnjam! — V soboto, dne 27. maja zjutraj, zbralo se nas je lepo število slovenskih akademikov, na kolodvoru dunajskih državnih železnic. Vreme bilo je krasno, radi tega smo nekoliko šumno veseli pričakovali brzovlak, ki nas popelje na zgodovinsko znamenita tla češkega naroda, v središče avstrijskega Slovanstva, v — Prago. Hitro nam je minevala vožnja. Občudovali smo kraje, mimo katerih nas je v naglem begu peljal vlak, občudovali smo temne gozdove ter zelene pašnike, bogato obdelano polje, zelene holme ter prostrane ravnine. Ob 1/4. uri dospeli smo na cilj, v zlato, slovansko Prago. Lice, katero nam je v prvem hipu nudilo mesto, ni bilo ravno vabljivo, kajti mogočini bog „Jupiter pluvius“ bil je prvi, ki nas je pozdravil na češki zemlji. Imeli smo nekoliko ur časa, da si

s čela pri težkem delu. A mirno opravljajo svoj posel. Vsak misli na svojo dolžnost, nihče na svojo rešitev.

Pod ladijo zašumi voda, kakor bi se spuščal hrib v morje.

... Zadnji trenotek.

Kapitana preleti mraz.

— Kdor se more, naj se reši! zakliče in njegov glas je slišati kakor trombo angelja, ki budi mrtve.

Reši se be! šepeta oni tajni glas.

A on stoji na svojem mestu. Nobena mišica, nobena črta njegovega obličja se ne zgane...

Zadnja dva čolna odrineta.

Nekoliko mornarjev in častnikov je še ostalo na ladiji, na mostu pa kapitan...

Še enkrat zaplapolajo robci v zraku...

V gosti megli je izginit zadnji čoln...

Ladja se nagiblje — močnejše — hitreje — zdajci — — —

— Z Bogom, otroci!

— Z Bogom, kapitan!

Morje zabobni, voda zašumi — — — ladija izgine v nedosežnem breznu...

Velik krog se vreže v valove, širi se, dalje, dalje okrog točke, kjer je ladija izginita. Nekoliko desek plava po gladini...

Četrt ure pozneje je vse mirno, vse kakor je bilo prej — — —

Z Bogom, otroci! Z Bogom, kapitan...!

ogledamo mesto ter pripravimo na večer, ko se je imel vršiti na „Žofině“ slavnostni komera. Bil je ta slavnostni komera v resnici imponanten. Elita češke narodne inteligence prihitela je v Žofinjske dvorane, da dokumentuje svojo jedinstvo z mladim akademičnim naraščanjem, da proslavi češko dijaštvo. Navzoči so bili med drugimi: rektor češke univerze, prof. dr. Reinsberg, rektor češke tehnike, prof. dr. Slavik, državni poslanec dr. Herold, profesorji: dr. Hlava, dr. Čelakovski, dr. Woldřich, profesor Vladimir Hrasky, ter nepregledna vrsta drugih čeških veljakov. Izmed mnogih govorov, ki so se vršili ta večer, naj omenimo le nekatere. Rektor češkega vseučilišča, g. dr. Reinsberg, napil je bodoči češki univerzi in češki tehniki na Moravi, ter med burnim pritrjevanjem izrekel svojo trdno nadejo, da bo češka sila dosegla ta dva prepotrebna zavoda, da bo češki narod napel vse svoje moči v dosego tega namena. Podpredsednik „Slovenije, g. cand. jur. Fr. Novak izroča med velikim navdušenjem Čehov v imenu slovenskih akademikov češkim visokošolcem pozdrave. Govori o veliki misiji češkega naroda ter prosi češko dijaštvo, naj ne pozabi tega svečanega trenutka. Govornik upa, da bodo sedanji češki akademiki v času, ko bodo stopili na branik svojega naroda, se ramo ob rami z nami, bojevali tudi za napredek, za pravice slovenskega naroda. Velikansko navdušenje nastalo je v širni dvorani, ko je govornik končal. Godba zasvirala je: „Naprej zastava Slave“. Čehi pa so nam prirejali burne ovacije. G. prof. Vladimir Hrasky, napiva v krasnem slovenskem govoru našemu narodu. Govornik opisuje težko naše politično stanje, naš obupni boj za koroške narodne šole, naše napore za pridobitev slovenske univerze, ter napiva slovenskemu narodu in bodočemu vseučilišču v beli Ljubljani. Tudi temu govoru je sledilo burno odobravanje. Državni poslanec dr. Herold je v daljšem temeljitem govoru napival jedinstvo med akademiki ter narodno češko inteligenco, med viharnim odobravanjem izjavlja, da sta ta dva faktorja glavna stebra narodne kulture. G. cand. jur. Fran Šuklje, viharno pozdravljen, zagotavlja češke akademike največjih simpatij od strani slovenskega naroda. Srce nam je radostno bilo, ko smo stopili danes na sveta tla stolice češke, slovanske Prage. Češki narod nam s svojo veliko kulturo, s svojim ogromnim duševnim bogastvom daje moralno podporo v težkem boju, za narodni naš obstanek. Češki narod pa tudi gmotno podpira naša prizadevanja, kar je na nedvoumen način pokazala zadnja jugoslovanska akademija, prirejena na korist slovenskim koroškimi šolam. V imenu slovenskega naroda se zahvalujemo na tem dejanskem dokazu ljubezni. Govornik napiva h sklepu gospodu profesorju Hraskemu, spominjajoč se njegovih velikih zaslug za narod slovenski. Sledilo je še mnogo govorov, pozna je bila že ura, ko smo se ločili, in prijetni zavesti, da smo prišli med rodne nam brate! V nedeljo, dne 28. maja pomikal se je velikanski spreved iz češke univerze na razstavni prostor. Odkar so imeli Pražani, oziroma Čehi svojo jubilejno in svojo narodopisno razstavo, ostal je ta prostor ter postal zelo priljubljeno zabavišče prebivalcev praškega mesta, zabavišče, kamor lepega nedeljskega popoldne romajo velikanske trupe naroda, da se odpočijejo od napornih opravkov. V osemdesetih ekvipažah pomikal se je slavnostni spreved mimo „Narodnega divadla“, po Ferdinandovi ulici, čez Prikope na razstavni prostor. Po ulicah stalo je na tisoče in tisoče ljudstva, katero nas je, zlasti pred „nemško hišo“ burno pozdravljalo. Na tem razstavnem prostoru razvila se je prava ljudska veselica. V paviljonu plzenskih pivovarjev vršil se je velik koncert, v paviljonu „Flory“, nekakem letnem gledališču, predstavljala je „Dramaticky odbor“ Meštanské besedy vinohradské“ gledališke igre, na velikem prostoru pod milim nebom pa so proizvajali češki visokošolci razne športne in atletske igre. Damski odbor pod ljubeznim vodstvom preblagorodne gospe Naprstekove, katera nam je naročala pozdrave narodnim damam ljubljanskim, je slovenske izletnike v raznih šotorih z uprav slovensko gostoljubnostjo pogostil. Divili smo se krasnemu vencu čeških dam, in zahvalne besede, katere je govoril v imenu slovenskih akademikov g. cand. iur. Fran Novak, so našle v naših srolh

glasen odmev. Pozno po noči v račali smo se v mesto, ponosni smo bili na t oliko dokazov simpatij, katerih predmet smo bili vsak trenutek našega bivanja v Pragi. V ponedeljek, dne 29. maja, sprejel je slovenske akademike v mestni hiši župan kraljevega mesta Prage, dr. Podlěpny. Praga stoji na historičnih tleh, saj so se tukaj začeljni mnogi znameniti pojavi splošne zgodovine, a priznati moramo, da nudi zlasti mestna hiša praška mnogo krasnih zgodovinskih reminiscenc, ne samo iz lokalne, marveč tudi iz svetovne historije. Praški župan, dr. Podlěpny je z izvanredno ljubeznivostjo pozdravil slovenske visokošolce. Vodil nas je iz dvorane v dvorano, razlagal nam mestni statut, ter sestavo občinskega sveta, razkazoval nam zgodovinske znamenitosti mestne hiše. Pred vsem sta mi ugajali dve sliki, v veliki posvetovalni dvorani občinskega sveta. Ustvaril ju je češki mojster prof. Brožik, kojega ime je znano daleč čez meje češkega kraljestva. Jedna slika predstavlja zagovor magistra Jana Husa pred cerkvenim koncilom v Konstancu, druga pa maziljenje Jiřika Podjebradskega češkimi kraljem. Zlasti prva slika, resni, idealno nadahneni, blede obraz Jana Husa, ki zagovarja s križem v desnici, sebe in svoje nauke pred sovražnim mu cerkvenim zborom, napravlja globok utis na gledalca. V imenu Slovencev zahvalil je podpredsednik „Slovenije“, g. cand. iur. Fr. Novak, gospoda župana za ljubeznivosti, povdarjajoč, da bodo dnevi, katere smo preživeli med slovanskimi brati, neizbrisni ostali v našem spominu. Populdan ogledali smo si kraljevi grad „Hradčín“, od koder je diven razgled na Veltavo in na Prago. Samo ta grad nudi toliko lepega, toliko veličastnega, da smelo trdimo, da je „kraljevi Hradčín“ največja zgodovinska znamenitost praškega mesta. Jubilejske slavnosti češkega dijaštva končale so se z slavnostno predstavo v „Narodnem divadlu“ ter s sijajno reduto, katere so češke dame priredile na čast akademikom, zlasti slovanskim. V „Narodnem divadlu“, čegar sijajno krasoto smo občudovali, igrali so Bozdehovo tragedijo „Baron Görtz“. Predstavljali so to igro sami visokošolci, izmed čeških umetnic imeli smo priliko občudovati gospo Sklenařovo. Pred igro izvajala se je z veliko virtuoziteto pod vodstvom kapelnika g. Angera Dvořakova velika dramatična ouvertura „Husitska“. Višek jubilejnih slavnostij bil je njih sijajni zaključek, slavnostni večer na „Žofině“. Elegantni svet praški sešel se je tu polnoštevilno v krasno dekoriranih Žofinjskih dvoranah. Dragocene, moderne draparije, eksotične cvetke, ter velik vенеč čeških dam, napravile so skoraj bujen vtis, če si zrl, v to šumno življenje. Navzoči so bili mimo drugih: rektor prof. dr. Reinsberg, dr. Herold, prof. Hlava, ravnatelj Šubert, prof. dr. Woldřich, dr. Žitek, dr. Pipich itd. Program slavnega večera ni bil sicer velik, a bil je izbran. Brillantni pianist, gosp. Křidlo, nas je očal s svojo nečuvno tehniko, čuli smo najboljšega pevca čeških narodnih pesmij, g. Viklov ina, katerega je decentno spremljeval prof. Kaan. Med tem pa, ko je v veliki dvorani šumelo življenje, slavilo se je v mali dvorani češko-slovensko pobratimstvo. Med navdušenimi zvoki slovanskih pesmij minevale so nam ure v prijetni, družbi naših kolegov. Cand. iur. Fran Šuklje zahvaljuje se v imenu slovenskih akademikov na tako sijajnem sprejemu. Veliko mnenje o češki kulturi smo prinesli s seboj, veliko simpatij smo imeli do bratskih nam Čehov že prej, a če je mogoče, se bodo po teh nepozabnih dneh, naše simpatije povečale, naše prijateljstvo utrdilo. Mi odpotujemo v domovino, a tam bodemo širili od mesta do mesta, od sela do sela idejo češko-slovenskega pobratimstva. V imenu slovenskega naroda vas ob uri slovesa poljubujemo ter vam kličemo: na svidenje v beli naši Ljubljani! Viharno odobravanje sledilo je tem besedam. Poljubljevali so se češki in slovenski akademiki, ter med zvoki narodnih slovanskih pesmij ostali smo skupaj do ranega jutra. V tork zvečer spremila nas je ogromna množica čeških visokošolcev na kolodvor. Podajali smo si roke v slovo, ter obljubljal, da se snidemo v počitnicah v beli naši Ljubljani. Tako so minuli slavnostni dnevi jubilejskih slavnostij češkega dijaštva. Vsak slovenski visokošolec, ki se je udeležil tega slavlja, nesel je iz Prage za-

vest o veliki kulturi bratskega nam naroda, dobil je nezadržljivo propticanje, da se moramo trdno okleniti češkega naroda, če bošemo svoj narod rešiti težkih spon politične in duševne more, ki nas tlačijo, ki nas preti uničiti. Samo v ozkem pobratimstvu s češkim narodom bo zagotovljena naša bodočnost. Češki visokošolci pripravljajo se, da nas posetijo v počitnicah v beli naši Ljubljani. Pod predsedstvom g. cand. med. Hyneka, ki je bil neumoren voditelj slovenskih dijakov v Pragi, ustanovil se je že te dni v Pragi odbor, ki pripravi vse potrebno za to potovanje. Rojaki slovenski! Sprejmite češke akademike z istim navdušenjem na naših rodnih tleh, s katerim so oni nas sprejeli, pokažite jim resnične simpatije, pokažite da nas v istini združuje — vzajemnost slovanska! —je.

Predsednik družbe sv. Mohorja, stolni prošt dr. Valentin Müller †.

Po dolgi — 16mesečni — mučni bolezni je preminul v Celovcu dne 6. junija t. l. inf. prošt tamošnjega stolnega kapiteljna, preč. gosp. dr. Valentin Müller, predsednik naše dične družbe sv. Mohorja. — Pokojnik se je porodil v Glinjah, v slovenskem Rožu, dne 10. decembra 1816. l. Po dovršenih gimnazijskih in bogoslovnih nauk v Celovcu bil je v mašnika posvečen dne 29. julija 1840. Služboval je najprej za kaplana v St. Juriju ob Zili in se od tam podal v višji duhovniški zavod „Frintaneum“ na Dunaju, kjer je postal doktor bogoslovja (l. 1847). Za tem služboval je v Logivasi, Celovcu, kjer je poučeval tudi v bogoslovju, in kot župnik v Katmarivasi. Leta 1859. je prišel za stolnega korarja v Celovec, kjer je nadzoroval šolstvo. Po upejljavi novih šolskih zakonov je postal udležnega šolskega sveta in nadzornik celovških ljudskih in srednjih šol. Leta 1866. prevzel je vodstvo duh. semenišča, l. 1884. pa je bil imenovan za inful. stolnega prošta in vodjo bogoslovnih nauk. — Za mnoge zasluge ga je imenoval cesar vitezom Franc Jožefovega reda in reda železne krone III. vrste. Papež pa mu je podelil čast apostolskega protonotarija in častnega kornika. — Leta 1873. hotel ga je cesar imenovati ljubljanskim škofom, a dr. Müller je visoko čast odklonil. — Leta 1860. je stopil na čelo Mohorjevi družbi in je bil do smrti predsednik. Mnogo je storil za njo, jo vsepošno branil ob mnogoterem nasprotnem napadu. — Bil je mož temeljitega znanja, a v javnosti ni nastopil nikdar. Bodi mu časten spomin!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. junija.

— **Osebnosti.** Sekundarjem v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu je imenovan g. dr. Papež.

— **Zanimiva sodba.** Znano je, kako so klerikalci utemeljevali svojo kukavno izjavo glede protestnega shoda vseh slovenskih državnih in deželnih poslancev. Med drugim se je v dotični izjavi reklo, da je shod nepotreben, češ, da program vseslovenskega shoda izključuje nemške zahteve. Češki „Nar. Listy“ so o tem utemeljevanju izpregovorili v uvodnem članku in dokazali, da je tako govorjenje kratkoročno neumno, kar sicer vsakdo spozna, če ima količkaj možganov v glavi. Rečeni list pa je tudi našel, da se ta „Slovenčev“ nazor strinja z nazori tistih, ki so v zadnji seji izvrševalnega odbora pokazali pravo svojo barvo, in dali „Edinosti“ povod za klicati, da Jugoslavlani s to družbo ne smejo ničesar več opraviti imeti. Nam se čedalje bolj vsiljuje sum, da obstoji med našimi in med nemškimi klerikalci v tem oziru kak dogovor, da stoji kranjski klerikalci na tistem stališču kakor dr. Kathrein!

— **Po zobeh se je udaril** — sinočni „Slovenec“. Govorec o znani hiši, kateri je on pripomogel do neke nezasluzne izvestnosti, piše namreč doslovno, da bi ta stvar „morala biti tako globoko pod vsako stranko, da bi pri razsojevanju o njej strankarstvo ne smelo imeti najmanjše besede.“ — Kar se nas tiče, bili smo vedno tega mnenja; zato smo se dosledno izogibali temu predmetu. Čudno pa se boro gorenje besede v listu, ki je zgolj iz strankarskih nagibov provzročil z neprestanim besedičenjem o tej temi strani človeške družbe toliko pohujšanja, da te njegove pregrebe

ne opere najostrejša pokora. Stranka, katere glasilo je „Slovenec“, pa je z njim vred še le pred dobrim mesecem o dopolnilnih volitvah za občinski svet ljubljanski ravno to stvar s prav grešno brezobzirnostjo in namenoma porabljala za agitacijsko sredstvo, tedaj v najimunitnejšem smislu besede v strankarske namene. Gori navedene besede „Slovenčeve“ torej niso drugzega, ko farijezsko hinavstvo, in nam dokazujejo le, da se ta list s svojimi patroni vred dosledno drži nauka, da namen posvečuje sredstvo.

— **Modrost ljubljanskih Uršulink.** Poročali smo včeraj o velikem strahu, ki ga je prouzročila neumna govorica o Židih, kateri so prišli lovit ljubljanske otroke, da jih zakoljejo v ritualne namene. Sedaj smo izvedeli, da je nastala ta govorica v Uršulinskem samostanu! Uršulinke učiteljice svare v šoli otroke, naj nikar ne hodijo skozi „Zvezdo“, češ, da čaka tam nanje šest krivovercev, ki s pomarančami in slaščicami zvaljajo otroke seboj ter jih potem zakoljejo. In z vsi resnobno podučujejo otroke, kako naj se branijo, če bi se jim krvoločni krivoverci približali ter jim pripovedujejo, da je že pet rudečelasih deklic iz zunanje šole izginilo in da so jih odpeljali in zaklali krivoverci. O uspehu teh govoric smo že včeraj govorili. Kakšen namen imajo prečastite redovnice s temi bajkami, kaj hočejo doseči s tem sistematičnim beganjem otrok in lahkovernih staršev, nam ni umevno, zdi se nam pa, da je ta najnovejša katoliška pedagogika jako neukusna in nič preveč modra.

— **Dr. Josip Fon †.** V Zagrebu je včeraj jutraj po večletni bolezni na umu umrl naš slovenski rojak, g. dr. Josip Fon, kr. fizik v p., v starosti 53 let. Pokojnik je bil znamenit zdravnik in pravi apostol slovensko-hrvaske jedinosti. Bodi mu lahka zemlja in prijazen spomin!

— **„Slovenska Matica“.** Vsed soglasnega sklepa odborovega v današnji seji, se sklicuje izredni občni zbor „Slovenske Matice“ na sredo, 21. t. m. v mestno dvorano ob 5. uri popoldne. Na dnevnem redu bo razgovor o odborovem predlogu, naj se proda društvena hiša. — V Ljubljani, dne 7. junija 1899. — Fr. Levec, predsednik, dr. Josip Starè, blagajnik.

— **Vrhiška železnica.** V soboto je odposlanec železniškega ministrstva pregledal že dograjeno progo vrhiške železnice in jo spoznal za dobro, tako da se lahko takoj začne obrat. Kakor znano, zgradil je progo stavbenik g. Filip Supančič. Proga se otvori in se začne s prometom, čim bo sklenjena pogodba z južno železnico, ki naj prevzame obrat, in se uredi nekatere druge zadeve.

— **Konsumna društva se podirajo!** V Kašlju šele pradi kratkim ustanovljeno konsumno društvo je propadlo. Zbredlo je neki v take dolgove, da si ni znalo več pomagati, in da nikjer ni več dobilo blaga. „Združilo“ se je s konsum. društvom pri D. M. v Polju, in prineslo tja ostanke svojega blaga. Veselje je bilo kratko, kes pa dolg. Dobička ni imel od tega društva nihče; toda ne, prodajalka propadlega konsum. društva in njena hči sta odnesli vsaka svoj dobiček, ki pa še ni prišel na dan! Konsum. društvo v Dobrunjah, ki se imenuje kmetijska zadruga, tudi ni na posebno trdnih nogah. In tudi reda ni v tej zadrugi nobenega. Pred nekaj časom so dobili orožniki ukaz, da pregledajo v tem kraju gostilne, in tudi prostore kmetijske zadruge, kjer se je po navadi zelo popivalo. Službeno patroljo je po veljavnih predpisah spremljal eden obč. svetovalec. Mož je izpolnil svojo dolžnost, a klerikalce je to vender takako jezilo, da so mu tisto noč — okna pobili.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo** ima v petek zvečer ob polu 9. uri pevsko vajo in zelo važen razgovor o društvenih zadevah.

— **„Slovensko planinsko društvo“.** Za izlet na Gorjance oglasilo se je že lepo število udeležencev iz Ljubljane. V Novem mestu se pridružijo tamošnji člani in prijatelji. Na Gorjancih pa se snidemo z bratskim „Hrvatskim planinskim društvom“. Ljubljanski izletniki se odpeljejo v soboto zvečer ob 6. uri 55 min. ob vsakem vremenu. Ko bi bilo zelo neugodno vreme v nedeljo, ostanajo izletniki v Novem mestu pri svojih prijateljih, ogledajo si Novo mesto ter se zvečer vrnejo. Rok za

oglasitev udeležbe je do petka 9. t. m. popoldne pri društvenem odboru.

— **Porotne obravnave.** Včeraj vršili sta se pri tukajšnjem deželnem sodišču dve porotni obravnavi. Pri prvi bili so obtoženi posestnik Jakob Igljič in njegova žena Ivana, oba iz Lahovč, ter trgovec s sadjem Andrej Slejko iz Kamnika in sicer vsi zaradi hudodelstva goljufige. Pred dvanajstimi leti posodil je Slejko gori omenjenima zakonskima 151. gold. Ta dva izdala sta Slejkotu dolžno pismo za 732. gld. in se je za to svoto in obresti vknjižila zastavna knjižica pri zemljiščih Jakoba Igljiča. S tem se je uvedla goljufiga, ki se je pozneje dejanski izvršila, ko se že drugih upnikov ni bilo več bati. Za A. Slejkotom vpisani upniki imeli so 581. gld. škode. Ker se je krivda Jakoba in Ivane Igljič po pričah in listinah dognala, bil je Jakob Igljič obsojen na 18 mesecev, Ivana Igljič pa na pet mesecev težke ječe. Andrej Slejko bil je od obtožbe oproščen. — Pri drugi obravnavi bil je 23 let stari samski dninar Peter Stelè iz Podboršta obtožen hudodelstva uboja. Dne 13. maja letos nagovarjal je obtoženec Janeza Kuželja, naj gre z njim v Šmidov gozd kopat rumeno kamenje za barvo, češ, da si na ta način kaj za pijačo prisluzita. Ker pa so bili Šmidovi delavci v gozdu, vrnila sta se, ne da bi bila kaj kamenja nakopala. Kuželj nazval je Steleta tatom, Stele vzdignil je na to sekiro, ki jo je imel pri sebi, ter vdaril z njo Kuželja dvakrat po glavi, tako da je leta nezaveden obležal ter kmalu umrl. Obtoženec sam priznava, da je Kuželja v razburjenosti udaril po glavi, kolikor je mogel. Porotniki potrdili so soglasno vprašanje glede krivde in sodišče obsodilo je Steleta na pet let težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno ter trdim ležiščem v temni celici dne 13. maja vsacega kazenskega leta.

— **Letošnja okrajna učiteljska konferenca** za krški okraj bode 12. julija ob 9. uri v Kostanjevici. Poleg navadnih točk, je na dnevnem redu to-le: „Cesar Franc Jožef I. in ribičev sin (praktična obravnava z učenci III. razreda kostanjeviške šole). Referenta — oziroma referentinja — določi gosp. c. kr. okr. šolski nadzornik v dan konference. „Mladinski spisi, kakšni naj bodo, kako jih mladina čitaj, in kake dolžnosti ima učitelj glede njih?“, poročata g. Janko Leban, nadučitelj na Trebelnem in gospa Jožefa Kalinova, učiteljica v Kostanjevici.

— **Utonil.** Iz Novega mesta nam pišejo: Včeraj popoldne se je pri kopanju v Krki vtopil drugošolec Marinko (nečak prof. Marinkota). Njegov sošolec Darovec ga je hotel rešiti, a Marinko je potegnil še njega v vodo. Zadnjega so vender rešili, dasi je bil že skoraj popolnoma omamljen, Marinkota pa do sedaj še niso našli.

— **Dvoboj.** Iz Gorice se nam poroča, da se je včeraj ob 6. uri zvečer vršil dvoboj na sablje mej vodjo A. P. iz Škofje Loke in F. R. s Koroškega. Slednji je bil težko ranjen, dočim je prvi zadobil lahko poškodbo na kazalcu desne roke. Povod dvoboju je bila neka — natakara.

— **Sejmišče v Žireh.** Deželna vlada je odločila, da se sejmi v Žireh prestavijo iz katastrske občine Žiri ter prestavijo v katastrsko občino Dobračvo, to je na tisti prostor, katerega si je izbral obč. odbor.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 28. maja do 3. junija kaže, da je bilo novorojencev 18 (= 26.73 ‰), mrtvorojenec 1, umrlih 25 (= 37.12 ‰), mej njimi so umrli: za ošpicami 1, za jetiko 5, za vnetjem soplnih organov 2, za različnimi boleznimi 17. Mej njimi je bilo tujcev 10 (= 40 ‰), iz zavodov 11 (= 48 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 36, za vraz 2 osebi.

* **Pogreb Ivana Straussa.** Uprav velikanski je bil pogreb „kralja valjčkov“; odkar so pokopali slikarja Makarta, niso še Dunajčanje videli tako sijajnega spreveda, kateri se je pomikal mimo vseh onih poslopij, kjer si je Strauss pridobil največ slave. Tako mimo gledališča ob Dunajščici, mimo operne hiše in poslopja glasbenega društva. Krsto so vozili štiri pari konj, za mrtvaškim vozom so nosili častniki pogrebne družbe „Concordia“ na baržunastih blazinah različne Straussove

rede, na jedni blazinici je ležala lira in taktirka, na drugi pa Straussove gosli s pretrganimi strunami. Šest voz je bilo prenapoljenih z vencji, katerih je bilo 161. Na mnogih hišah so plapolale črne zastave. Pogreba se je udeležilo mnogo najodličnejšega obč. nastva. Tako grof Kielmansegg, župan Lueger, podžupan Strobach s kakimi 40 mestnimi in občinskimi svetniki neštivilno glasbenikov, pisateljev, igralcev in igralk, opernih pevcev in pevka ter drugih umetnikov. Pokopali so Straussove ostanke prav poleg Ivana Brahmsa, nasproti pa je grob Schuberta, par korakov oddaljena pa se dvigata nagrobna spomenika Mozarta in Beethovna. Na grobu je govoril župan Lueger, zastopnik glasbenega društva Richard pl. Perger in drugi. Na vseučilišču je imel profesor dr. Guido Adler v spomin na Straussa krasen govor, v katerem je povdarjal, da živi v Straussovi glasbi Dunaj, da se zrcali v njej duša Dunajčana, da se združujejo v njegovih melodijah vsi avstrijski narodi: valček kakor nemški proizvod in polka ter mazurka kakor prvotno slovanska proizvoda.

* **Radi „ujetega solo-pagata“ umrl.** Pred kratkim so na Dunaju štirje prijatelji kartali. 65letni umirovljeni pismonaša Fr. Blaha je napovedal „solo-pagat“, toda ujeli so mu „pagata“, in on je igro izgubil. To ga je tako razjezilo in vznemirilo, da ga je kap zadela, in je na mestu umrl.

Književnost.

— **„Slovensky Přehled“** 9. štev. ima to-le vsebino: J. Máchal: Aleksandr Sergějevič Puskin. Włodymyr Hnatuk: Rusini u Uhrách. II. Čechofil: Příspěvek k dějinám polsko-české vzájemnosti. Jaromir Borecky: Ze slovinské poesie. Anton Aškerc: Z Moskvy (Letopisec). Ze Srđce (Dr. A. Balan). Z Krajiny (A. Dermota). Z Korutan (Fran Svečan). Rozhledy a zprávy: Literatura, věda, umění: Referáty a oznámení knih. Divadlo. Umění.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 8. junija. Deželni predsednik kranjski baron Hein je bil danes v avdijenci pri cesarju.

Dunaj 8. junija. Nagodbena kriza je stacionarna. Včeraj sta bila minister zunanjih del grof Goluchowski in skupni finančni minister plem. Kallay pri cesarju v avdijenci. Po tej avdijenci sta se dlje časa posvetovala z ogrskim ministrskim predsednikom Széllom. Tudi danes sta imela Goluchowski in Széll daljše posvetovanje, avstrijski ministri pa s Széllom še niso stopili v dotiko. Politični krogi upajo še vedno, da Goluchowskega posvetovanje ne ostane brez vspeha.

Dunaj 8. junija. Tukajšnji klub industrialcev je poslal trgovinskemu ministrstvu spomenico, v kateri pravi, da je najbolje, ako se takoj pretrga trgovinska in carinska zveza z Ogrsko, ker itak ni dvoma, da jo hoče Ogrska l. 1903. pretrgati.

Dunaj 8. junija. Tukajšnja slovenska društva so včeraj na jako slovesen način praznovala stoletnico ruskega pesnika Puškina. V novi ruski cerkvi je bila panihida, katere so se udeležili: ruski poslanik grof Kapnist, srbski poslanik in bolgarski zastopnik, dalje mnogo inteligence slovanske in vsa slovanska dijaška ter druga društva. Zvečer je bil v Kursalonu slavnostni koncert.

Praga 8. junija. V Pripasu je bil aretovan cerkovnik, ker je izkopal na pokopališču človeške kosti in jih prodajal neki tovarni, kjer so iz njih napravljali umetna gnojila. V zvoniku so orožniki našli več vreč, polnih človeških kostij.

Pariz 8. junija. „Matin“ prijavlja faksimile Esterhazyjeve izjave, v kateri priznava Esterhazy, da je ponaredil bordereau, na čegar podlagi je bil Dreyfus obsojen.

Pariz 8. junija. Kazenska obravnava proti udeležnikom nedeljskega atentata na prezidenta Loubeta v Auteuilu se bo vršila prihodnji terek.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Iz uradnega lista:

Izvršne ali eksekutivne dražbe:
 Posestvo vlož. št. 84-86, 122, 176 in 182 kat. obč. Češnovk in vlož. št. 71 kat. obč. Trebnje, cenjeno 5418 gld. in 571 gld., dne 13. junija v Trebnjem.
 Zemljišča vlož. št. 111-112 kat. obč. Ilir. Bistrica, cenjena 549 gld., dne 14. junija v Ilirski Bistrici.
 Zemljišča vlož. št. 36-37 kat. obč. Čelje, cenjena 1577 gld. 86 kr. in 30 gld. 48 kr., dne 16. junija v Ilirski Bistrici.
 Posestvo vlož. št. 290, 344 in 345 kat. obč. Grahovo, cenjeno 549 gld., 119 gld. in 7 gld., dne 16. junija v Cerknici.
 Zemljišča vlož. št. 92 kat. obč. Bušinjaves, vlož. št. 386 kat. obč. Lokvice in vlož. št. 1230 kat. obč. Metlika, cenjena 6668 gld. 95 kr., dne 16. junija v Metliki.
 Posestvo vlož. št. 173 in 381 kat. obč. Velike Lašče, cenjeno 2718 gld. in 16 gld., dne 16. junija v Velikih Laščah.

Umri so v Ljubljani:

Dne 5. junija: Julija Berčon, poštnega uradnika hči, 3¹/₂ meseca, Vodmat št. 23, oslabljenje moči.
 Dne 7. junija: Helena Plečnik, mizarjeva vdova, 67 let, Pred škofiji št. 11, vnetje trebušne mreže.
 V vojaški bolnici:
 Dne 6. junija: Ivan Žitko, c. kr. tit. narednik, 27 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Vlaka nad morjem 306-2 m. Srednji vlačni tlak 736-0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
7.	9. zvečer	735.9	19.7	sl. jzhod	jasno	0.0
8.	7. zjutraj	739.1	15.2	sr. jvhod	oblačno	0.0
	2. popol.	738.7	19.1	sr. svzhod	oblačno	0.0

Srednja včerašnja temperatura 21.4°, normale: 16.8°.

Dunajska borza

dne 8. junija 1899.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	75 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	45
Avstrijska zlata renta	119	95
Avstrijska krona renta 4%	100	40
Ogerska zlata renta 4%	119	40
Ogerska krona renta 4%	96	95
Kreditne bančne delnice	915	—
Avstrijske delnice	360	—
London vista	120	50
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	92 1/2
20 mark	11	77
20 frankov	9	55 1/2
Italijanski bankovci	44	67
C. kr. cekini	5	67

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAK VERŠED, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Zahvala.

Globoko ginjena po mnogobrojnih dokazih iskrenega sočutja in srčne tolažbe povodom smrti mojega ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Antona Butscher-ja

za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku in za darovane krasne vence izrekam vsem udeležencem svojo najglobljejo zahvalo.

V Ljubljani, dne 8. junija 1899.

(1075)

Alojzija Butscher.

Zahvala.

Za mnogostranske dokaze srčnega sočutja ob boleznih in smrti moje preljube soproge, gospé

Frančiške Verderber roj. Černe

za mnogobrojno spremstvo drage rajnce, dalje za ginljivo petje in poklonjene krasne vence izrekam tem potom vsem najsrčnejšo zahvalo.

Vrhnika, dne 8. junija 1899.

(1073)

Franc Verderber

c. kr. pisarniški oficijal.

Išče se bolj priletan

vrtnar

ki sme biti oženjen. — Ponudbe na upravnništvo „Slov. Naroda“. (1083-3)

Šivalni stroji

se dobro in po ceni popravljajo.

Soteska št. 6, na dvorišči. (908-6)

2 državna patenta

se po ceni prodasta v celoti ali samo za Kranjsko. Kupitelj lahko prodaja licence zidarim in tesarskim mojstrom, strošnim krovcem in vsim večjim tovarnam. (1065-1)
 Podrobnosti odpravlja sub patent Q. R. 289 na Hasenstein in Vogler & Comp., Hamburg.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. kol. Proga čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ausse, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomast, Brengenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. svečer osonni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. svečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiša.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Brengenc, Inomasta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. svečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. svečer iz Podnarta-Krope. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. svečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1)

Ces. avstrijski patent.

Kralj. ogerski patent.

Dr. Sanden-a električni pas

je gotovo zdravilo za moško slabost, protin, revmatizem v vseh udih, nervoznost, nedostatek spanja in slasti, hripa in moriljevo bolezen, nevralgijo, histerične napade, bledico, ohromljenja, boleznih hrbtenca, krč, utripanje srca, naval krvi v glavo, omotico, otožnost, astma, šumenje v ušesih, mrtle roke in noge, močenje postelje, kožno bolezen, slabo dišečo sapo, kóliko, zobobolj, ženske bolezni. Tisoči ozdravljenih v vseh deželah dokazujejo veliki uspeh.

Cena komadu le 5 gld. (896-3)

Pri naročilu je naznaniti obsežek okolu pasu. Prospekti brezplačno. Pošilja:

M. Feith. Dunaj II, Taborstr. 11/B.

Trgovski pomočnik

star 19 let, izurjen v trgovini mešanega blaga, večš slovenskega in nemškega jezika, želi službo nastopiti v kakem večjem kraju na deželi.

Ponudbe pod „J. S.“ na upravnništvo „Slov. Naroda“. (1053-2)

Učenec

za trgovino z mešanim blagom in

pekovski učenec

sprejmeta se pri

Ivanu Wakonigg-u

v Smartnem pri Litiji. (1047-2)

Prodajalnica

v Domžalah, na prav ugodnem prostoru, pri državni cesti, blizu kolodvora, z vse opre, kakor stelaže, pudelj itd., ter k tej prodajalni spadajo stanovalje, obstoječe iz dveh prostornih sob, veže, kuhinje, shrambe za jedila in mangelin se pod ugodnimi pogoji dá v najem. Več o tem izve se pri Jožetu Jancžič-u v Domžalah. (1072-1)

Glasbila

violine
citre
kitare
trobila

iz pločevine in lesa

Adolf Stowasser in sin v Gradou.

Najboljša kakovost. — Nizke cene. Nov cenik prosto in brezplačno.

Dne 8. junija 1899

od 2. do 6. ure popoldne vršila se bude v malinu na Glincah št. 6 javna prodaja

moke in žita (pšenice, ajde, cinkvantina, turšce in različne moke), kakor tudi sena in slame

iz Janko Travnove konkurzne mase, h kateri prodaji so kupci povabljeni.

Dr. Otto Vallentschag

(1050-4) kot oskrbnik konkurzne mase.

Išče se

učenka

z dobrim šolskim spričevalom v prodajalno z mešanim blagom.

A. Krammer
Trbovlje, Štajersko.

(1070-1)

Išče se

pekovski pomočnik

ki je zmožen samostojno péči navadni kruh. Službo lahko takoj nastopi.

Urban Weberja nasl.

(1055-2)

Zallog p. Železniki.

V Vitanji pri Konjicah, Štajersko se odda v najem

prodajalnica

z oprevo pod prav ugodnimi pogoji. — Več se izve pri lastnici Mariji Schmidt istotam. (1054-2)

Modro galico

(bakreni vitrijol) (21-120)

za škropljenje trt

oddajata se izpod dnevne cene

Kavčič & Lillog

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Zavarovalna družba

išče za takoj

spretnega zastopnika

za Ljubljano in okolico, eventualno za vso Kranjsko.

Ponudbe na upravnništvo „Slov. Nar.“ pod „V. C. št. 1000“. (1071-1)

Ženitna

ponudba!

Mladenec, pensionist, 30 let star, lepe vnanzoti, zmožen olovenčine, nemčine in laščine, želi se poročiti s gospodično ali vdovo brez otrok, ki ima posestvo ali kako obet ali pa 1000-3000 gld. v gotovini. — Ponudbe, če možno o oliko, ki se vno, naj se pošljejo do dne 15. junija t. l. pod „št. 111 H. S. Trst, poste restanté“. (1076)

Hiša

s staro, prav dobro obiskovano gostilno se proda za 12.500 gl. Plačati je 5500 gl., 7000 gl. ostane zavarovanih.

Hiša leži ob glavni cesti ter je oddaljena 10 minut od Ljubljane. Obstoji iz 5 sob ter 2 velikih obokanih kletij. Poleg hiše 2 veliki gospodarski poslopji, v enem teh 2 veliki skladišči, v drugem velik, krasno izvršen salon za 300 oseb, toraj jako pripraven za društvene in druge veselice.

Vrt, z drevjem zasajen je jako prostoren, ter je poleg njega tudi veliko dvorišče. Vodnjak z najboljšo pitno vodo.

V gostilni iztoči se na leto 160 hl pive in 70 hl vina, kar se verodostojno dokaže.

Natančneje pojasnila daje iz prijaznosti g. Dev, poslovodja pri Jos. Vodniku v Spodnji Šiški št. 63. (V hiši šišenske čitalnice.) (1042-2)

Proda

se takoj veliko posestvo tik farne cerkve v Smartnem pri Litiji z enonadstropno hišo, kjer je že od nekdanj trgovina z mešanim blagom in gostilniški obrt. Hiša je prostorna in ima razun prodajalne dve skladišči, lepe gostilniške prostore, 7 sob za stanovanje, 2 kuhinji in kleti. Pri hiši je nadalje ledenica, velik gostilniški in jeden ravno toliki sočivni vrt, pokrito kegljišče, prostoren hlev, velik kozolec z obširnimi spravami za seno in poljske pridelke, več oralov njiv, velicah travnikov in 3 lepi gozdi.

Nadalje je tudi na prodaj še vedna hiša tudi tik farne cerkve s 5 sobami, 2 kuhinjama, kletjo, malim vrtom in nekaj zemljišča.

Proda se vse pod ugodnimi pogoji, radi rodbinskih razmer; tudi na obroke.

Natančneje se izve pri lastniku

Josipu Jakliču

v Smartnem pri Litiji.

(1037-2)